

כל בני הדרושו

מאורעות ואדיסאליב, כפי שהם משתקפים בתמונה משמאל, לא יצרו את המפלגות העדתיות החדשות. הן היו קיימות כבר בבחירות לכנסת הראשונה, השנייה והשלישית. אולם ואדיסאליב גרם למחפכה פוליטית אחרת: לפתע הכניסו המפלגות הוותיקות לשורות הראשונות של מועמדיהן לכנסת הרביעית צירים בני עדות המזרח. היתה זו המחפכה הגדולה של ואדיסאליב. מי הם הנציגים החדשים? מה עשו קודם? מדוע צירפו אותם עכשיו? מה הם חושבים על המאורע שבזכותו עלו לגדולה? בכתבה זו מתאר „העולם הזה“ את שבעת בני עדות המזרח, מועמדים לכנסת, שזכו בכך בארץ לכינוי „בני הרוש“.

להיות, לכל היותר, תסריט גרוע לסרט תעמולה ציוני בין נדבני המגבית. סיפור האחרים לא היה שזה אפילו את זה. אשר חסין החליט להתבסס היטב, ידע לאן נושבת הרוח. הוא הקים לו ארגון פרי סי של יוצאי צפון-אפריקה. מרכזי ביבי, איש אחדות העבודה, לא חלם על עסקנות רצינית. הוא היה פקיד במשרד הבטחון, שמר בליבו את המאורע הגדול של חייו, כשחצה ב-1946 את הים התיכון, רכוב על סוס ערבי, בברחו לישראל. גם אברהם טייאר היה מרוצה מכך ש' יוכל לשמש נושא לרומן מרתק. הוא היה פקיד בלשכת העבודה בחיפה, לא שכח ל' הזכיר לאשתו כי הוא הפקיד היחיד שלא הוכה עדיין פועליהם. כל אלה לא חלמו על קריירות מזהירות. הם היו חברי מפלגה רגילים, שבשעות הפנאי המוועמות שלהם עסקו בגיוס חברים, בני-עדותם, למפלגות. רק אחד היה, אולי, יוצא דופן: הצעיר השחום מירושלים, שמגיל צעיר הלביש אר' תו אביו כמו אשכנזי, גידל אותו יחד עם אחיו בבית סגור, מאחורי גדר גבוהה. משה נסים חלם על קריירה כבר לפני חמש שנים, כאשר התמנה אביו לתפקיד של רב ראשי וביתו התמלא אורחים ומ' לחכי-פנא. רבנים ורבבנים הקיפו את משה הצעיר, שהיה בעל חוש טוב לפיר' סומת ולכותורות שמנות בעתונות. הוא היה האדם שכתב את הנאומים מעד' רריה-הסערה של אביו, גרם לסיכסוך חמור בינו לבין בן-גוריון. נסיס-הבן ראה כי לא קשה להצליח. הוא רצה בזה.

אולם גם הוא, כמו המועמדים האחרים, לא חשב כי ההצלחה תבוא מהר כל כך. כמו גיבורי הטלביזיה האמריקאית שזכו לפתע בפרסי ענק, וכמו זוכי מפעל הפיס, שתמונותיהם פורסמו בכל העתונים, הגיע גם התור של העסקנים האפורים. ממישורים שונים של עמדות פוליטיות, חיכת אליהם אילת-המזל.

★ ★ ★
שם בעל צינור ספרדי

יום הגדול היה אפור למדי. משה ישי יושב במשרדו בבנין מלון קסטל, מרכז המפלגה הדתית. טייאר חיפש עבודה טובה יותר לפועלי-הדחק, התיישב מלמזאו אותה. חסין לקשבי לצרותיו של אחד מ' יוצאי צפון-אפריקה. חיים יהודה היה עסוק בענייני הכנסת. גם למשה נסים, שמילא את תפקידו כסמל-דת בחיל האוויר, לא היה זמן להציץ בעתון. אישם הסתתרה ה' ידעה שעתה היתה להעלותם אל ההצלחה.

הידיעה סיפרה על רעידת-אדמה חדשה. באיה ואדי חפאי, שנקרא ואדיסאליב, ירתה המשטרה בשיכור, חבריו עלו להדר הכרמל, ניפצו חלונות-ראווה והשאירו את ריהם כמה מכוניות הפוכות. באותו רגע זרח כוכבם הוזהר של העסקנים האפורים.

הם ישובו ליד שולחנות נפרדים, וסיפרו על עצמם. במרכזי מפלגות רועשים, ליד שולחנות קטנים בבתי-קפה שקטים, או תחת מגורת-זהב מצוחצחת המשתלשלת מן התיקרה. עם קרחות ומגבעות, רקות כסר פות וקמטרימצה עולים ויורדים. עם חול' צות פתוחות ועניבות הרוקות; בצוארונים מעומלנים ועם שרשרתים חסרי-כפתורים. שבעה אנשים — שבעה סיפורים. הם השתרעו על פני טונים ומארוק, מצרים וישראל, ועד תורכיה ועיראק. על שחיטת יהודים בגאבס, הפגנות דמים בקאהיר, מס' חר-נייר באיזמיר, ילדות-נחותה בירושלים ובריחה דרמטית מבגדאד. איש מהם לא הכיר את השני. לא בחוץ לארץ, לא אחרי שעלו. תמיד היו רחוקים זה מזה. רק עתה נשקף להם עתיד משותף: הם צועדים באותו מצעד — מן האכסניה האלמונית של עסקנות אפורה, אל פונדק האושר של הכנסת.

★ ★ ★
השכחה פוליטית ברחוב

אין ביניהם שום דבר משותף. משה ישי (35), יליד סוס שבטוניסיה לא ידע דבר על אברהם טייאר (35), יליד גאבס, באותה ארץ. שניהם לא הכירו את אשר חסין (41), שנולד בקזבלנקה. כשהיו ילדים ספק אם ידעו כי ישנם יהודים אחרים כמו משה סרדינס (42), בתורכיה, מרכזי ביבי (35), בעיראק, חיים יהודה (48), במצרים משה נסים (24), בישראל. לכולם היה עבר יהודי רגיל. הם באו מבתי מרובי-ילדים, הוריהם עבדו קשה כדי לכלכלם. את השכלתם הפוליטית רכשו ברחוב. הם חיו חיים רגילים, חשבו כי ימשיכו לעסוק במה שהתחילו אבהים. הסיפור הרגיל של המשפחה הרגילה לא היה מרתק. רק מקרים מיוחדים מלפני 20 שנים השקיעו בהם וזכרונות מיוחדים. טייאר זכר כיצד ניצל בפוגרום, כשהעריבים פסחו עליו במקרה. ח'כ מפת' חיים יהודה כסוף השיער אהב את קאהיר, בה היה משתתף בקביעות בהפגנות קומוניסטיות, אשר ש' אביו מת והוא בן 14. משה ישי הדתי רב-המליצה, ואשר חסין איש מפא"י, היו מורים. משה סרדינס היה סוחר-נייר. כולם סבלו קצת בגלל יהדותם. רק אחד מהם היה שונה במקצת. הוא לא סבל בשל יהדותו, כי אם בשל מוצאו הערתי. משה נסים, הצבר הירושלמי, הורגל לשנוא את מוצאו הערתי עוד בימים ש' אביו לא היה רב ראשי, אלא סוחר.

★ ★ ★
אלילת המזל מנגד

יפורם של ששת-בניהגלות והצבר-ה' גיש מירושלים אל היה מעניין במיוחד. כשעלו לארץ חשבו רק על דבר אחד: להסתדר, לפרנס את המשפחה, למצוא שי' כון. סרדינס הלך להקים את מושב מפא"י גבע-כרמל, להגשים את התחביב עליו הוא אוהב להצחיר: לעבוד. סיפורו היה יכול

בחירות העם חדוגמה הבורמאית

לשעה קלה הופנו השבוע מבטי העם מן המראות המדוככים של מערכת-הבחירות ב' בית ושל מיקוש הידידות עם צרפת, עמוד התווך של מדיניות-החוץ הישראלית (ראה להלן). המאורע ששבה את תשומת-ליבו של הישראלי היה ביקור נשיא-המדינה יצחק בן-צבי בבורמה. קבלת-פנים ממלכתית לנשיא ישראל בכל ארץ שהיא, משמחת תמיד את האזרח. כש' נערכים הטכסים החגיגיים בבירה אסיאתית, יש בכך משום הישג מדיני חשוב. דחקא בשבוע בו הסביר שגריר הודו באו"ם, קרישנה מנון, כי כל קשירת יחסים דיפלומטיים בין ארצו וישראל רק תפריע לכל הצדדים, היה ערך כפול ומכופל להוכחה

נשיא ישראל בשדה-התעופה של ראנגון
מכאן עד כאן —

בן-צבי מוסר „עוין“ לראשי-ממשלת בורמה
— דרך שאסור ללכת בה

הבורמאית כי מדינה אסיאתית יכולה לקיים יחסי ידידות גם עם ישראל וגם עם הערבים. איך בה בשעה שביקורו של הנשיא הצ' ביע על הישג מדיני חשוב של משרד-החוץ הישראלי, הוא הדגיש את החולשה המהותית של מדיניות זו. כי הידידות עם בורמה הינה יוצא-מן-הכלל במערכת יחסי-החוץ של ישראל. ידידות זו נבנתה על יסוד אינטרסים משותפים מסויימים בין שתי הארצות, לא נבעה מתוך קו עקבי וברור של ישראל כל' פי אפראזיסיה ומאבקה לעצמאות, בו תופסת בורמה מקום מרכזי. היה בביקורו של הנשיא נציג-ההילכות גם רגע שהדגיש את טיבם של יחסים מיו' חמים אלה. היה זה הרגע בו הגיש נשיא ישראל את מתנתו לבורמאים: 100 תת' מקלעים עוין לצבא הבורמאי. יתכן כי יש' ראל צריכה למכור מטוסים ועוזים לבורמה, אולם מכאן ועד להגשת נשק כשי' אישי מטעם הנשיא, מובילה כברת-דרך בלתי נעימה, אשר אסור היה לעצור בה.

להקים ועדת-חקירה שתחקור בעניין. על פי חוק הבחירות, יכול שר המשפטים למנות לאלתר ועדה כזו, אך בוהירות הקפ' דנית האופיינית לו, העדיף רון להעלות את השאלה תחילה לאישור הממשלה כולה. שרי אחדות-העבודה ומפא"י הצטרפו אף הם להצעת רון למנות שופט מחוזי, ב' סמכות של ועדת-חקירה. הם ידעו שיעקר התלונות הן נגד מפא"י ועסקניה. מפא"י, שידעה זאת לא פתחה, דחתה את הצעת רון. „יפנו המתלוננים לבית-המשפט“, ה' שיבו. פירוש הדבר למעשה: אי-ברור הת' לונות לפני הבחירות.

שרי מפא"י שיסעו את דבריו רון בטרם גמר את הרצאתו, העלו את חמתו של השר הקשיש (72). אך נגד הגיון ידיהם המור' מות של שרי מפא"י לא יכלו חמשת שרי האופוזיציה-שבתוך-הקואליציה לעשות דבר. יום הבחירות יתנהל באווירה המקובלת של הפעלת לחץ, הפחדה, שיחוד ועוד אמצעים דימוקרטיים בדוקים היטב בישראל.